

AN GÚM
www.gaeilge.ie/angum



Le ceannach uathu seo:
An Siopa Leabhar
(01) 478 3814
www.litriocht.com
www.siopagaeilge.ie



Gradaim Leabhar na Bliana Gearrliosta 2013

Children's Books Ireland
www.childrensbooksireland.ie

Na Laochra is Lú

Laoise Ní Chléirigh / Steve Simpson

Ainmníodh *Na Laochra is Lú* i measc na leabhar ar ghearrliosta 2013.

Arsa na moltóirí:

"Fréamhaithe in Éirinn an mhiotais agus na fin-scéalaíochta, is scéal simplí, leithleach, spreagúil é seo a leanann beirt shiog agus iad ar thuras gaiscíochta chun cinntiú go mbeidh an lámh in uachtar an mhaith ar an olc"

Leabhar eachtraíochta do pháistí 9 mbliana+ ina gcasaimid ar an Taibhse Dhána, Rí na Síog agus na síoga laochta Ruán agus Éadaoin. An mbeidh an lámh in uachtar ag díobháil an Thaibhse Dhána nó an gcuirfí cor ina chinniúint?

Tugann sárlearáidí Steve Simpson an t-iomlán chun beochta.

ISBN 978-1-85791-098-8 €6.50 Bog 9 mbliana+

Seal Faoi Dhraíocht In Inis Oírr i 1973

Mattie Ó Niaidh



Tá rud eicínt speisialta ag baint le hoileáin nach dtuigfidh tú go gcaithfidh tú tamall ar cheann. Is obair a chas mise go hÁrainn an chéad uair, agus is minic ó shin atá sé ráite agam go raibh an t-ádh orm mar gur tréimhse de mo shaol é ar bhain mé an-sásamh as. Tá cuimhní deasa agam ar an tréimhse a chaith mé ar Inis Oírr agus ar Inis Mór agus ar na daoine breátha ar chuir mé aithne orthu ar na hoileáin sin.

I 1973 chuir Bord Soláthair an Leictreachais foireann againn amach go hInis Oírr ag cur síos cuaillí agus cáblaí leictreachais chun soláthar leictreachais a chur ar na hOileáin. Bhí mé fhéin, Tony O'Brien agus Gabriel Lann ag fanacht tigh Mhaggie agus tigh Phádraig Cháit Uí Fhátharta. B'iontach an cócaire í Maggie, bail ó Dhia uirthi, agus go deimhin, chuile bhean ar Inis Oírr. Téim ar cuairt i gcónaí chuici nuair a théim go hInis Oírr. Bhí chuile dhoras oscailte ag an am sin agus fáilte mhór romhainn i chuile theach agus tá siad

mar sin go dtí an lá atá inniu ann. Bhí go leor tithe ceann tuí ann i 1973, ach tá athrú air sin anois. Tá go leor tithe nua tógtha ó shin agus is breá an rud é sin a fheiceáil agus gur chuidigh muide ar bheagán eicínt leis. Chuidigh teacht an leictreachais go mór leis na mná tí. Rinne sé rudaí níos éasca, go mór mór do mhná a bhí ag coinneáil scoláirí sa samhradh agus ag déanamh B&B ar an oileán chomh maith le siopaí agus óstáin.

Seisear againn a chuaigh isteach as Gaillimh, Mick Griffith, Tony O'Brien, Máirtín Lydon, Gabriel Ryan, Mick Grealish agus mé fhéin. Foireann bheag go maith agus go leor oibre le déanamh. Ní raibh an deis chomh maith agus atá anois ach fuair muid naonúr nó deichniúr as an oileán ag obair linn. Togha leaids oibre: Tomás Searraigh, Stiofán Seoighe, Tom Anthony Costello (Caipín Bán) atá ar shlí na ffrinne anois, Caomhán (Josie) Connelly, Michael Kane, Tomás Connelly, Tomás (Bhrian) Seoighe, Peadar Mhaidhcí agus

Ionad Pobail Chill Chiaráin

Cill Chiaráin, Co. na Gaillimhe



AISEANNA:

Seomraí Ranga	Náonra
Cruinnithe	Cóisirí
Badmantan	Cúirt Leadóige
Liathróid láimhe	Liathróid Raicéid
Caisleán Spraoi	Cispheil
Club Óige	Ranganna Ceoil
Ranganna Damhsa	Ranganna Ealaíne
Drámaíocht	Karate
Aclaíocht	Cistin

Gach Rath ar Fhéile Phléaráca 2013

Ryan McGinty

Laghdú Cánach!

Brabús Breise!

Cuir glaoch ar Cyril McGinty

091 395480

cmcginty@rmca.ie

www.rmca.ie

Cuntasóirí Deimhnithe Cairte



Mick Griffin



Martin Lydon



Gabriel Ryan



Mattie Ó Níaidh



Tony O'Brien



Mick Grealish



Éamonn (Mháirtín Ned) Flaherty atá ar shlí na fírinne chomh maith. Sé Éamonn a bhíodh ag tiomáint an tractor agus fuair sé bás go hóg.

Bhí an Comharchumann ar an oileán tar éis tosú ag an am, agus rinne sé sin níos éasca dhúinn é. Sé Locky Kelly an chéad duine a thug ábhar isteach dúinn ar an trálaer 'An Concord' as Ros a' Mhíl go hInis Oírr. Is as Gaillimh is mó a thagadh stuif na siopaí. Bhí fear eile as Cill Éanna a thugadh cuailí isteach dhúinn, Pat Joe O'Donnell, agus bhí bád breá mór aige 'An Asco'. Sí an 'Queen of Aran' a bhí ann an t-am sin (An Queen Beag). Sé John 'The Yank' Mullen agus leaid óg eile as Ros a' Mhíl, Rory Ó Conghaile, a bhíodh á rith. Ní raibh aon eitleán ann fós. Bhí aer stráice in Inis Mór ó 1970, ach bhí an leictreachas ag Inis Oírr rompu.

Bhí muid ag obair uaireanta fada, ón hocht ar maidin go dtí an deich san oíche, agus freisin Dé Sathairn agus Dé Domhnaigh; ach bhíodh am againn le haghaidh cúpla pionta agus bualadh amach ag snámh ar an trá álainn atá in Inis Oírr, mar sin ní bhíodh muid ag obair i gcónaí. Bhíodh muid isteach Tigh Ruaidhrí agus Tigh Ned, ní raibh ann ach an dá phub ag an am. Bhíodh neart ceoil ann, bhíodh tarraingt mhór ag muintir Chontae an Chláir ar Inis Oírr, neart ceoltóirí ina measc. Bhíodh Miko Russell agus a dheartháir, Packie, isteach go minic. Dhéanadh muid go leor siúil, bhí siúlóid dheas amach go dtí an Teach Solais agus soir go dtí an Plassey.

Ba í an Plassey an t-údar iontais ba mhó ar an oileán ag an am, bhíodh chuile dhuine ag caint uirthi agus a leagan féin den scéal ag chuile dhuine. Bhí fear eile a bhí ag múineadh sa scoil ansin ar chuir muid an-aithne air, Enda, dearthár le Breandán Ó hEithir; bhásaigh seisean óg.

Théadh muid abhaile chuile thrí seachtainí; athrú mór ó ghaineamh glan Inis Oírr go dtí portaigh Chonamara.

Ba é seo an dara hoileán gur chuir mise solas air. Chuir muid solas ar Acaill Bheag i 1964 agus go leor eile ina dhiaidh sin. Thaithnigh sé go mór liom a bheith ar na hoileáin, agus téim ar ais go minic.

Tagann go leor as Dúlainn i gContae an Chláir go hInis Oírr. Tá báid go leor sa lá atá inniu ann ag dul soir agus anoir. Ba ag Bill O'Brien a bhí an t-aon bhád a bhí ann i 1973.

Chuaigh muid ar ais arís i 1979. Bhí muid ag ceangal tithe nua leis an gcóras. An difríocht mhór a chonaic mé idir 1973 agus 1979 ná an fhorbairt a bhí tarlaithe san achar sin - an

méid tithe nua bhí á dtógáil ar an oileán. Bhí Mick Grealish linn an truíp seo, fear a bhfuil aithne mhór in Árainn air. Is breá liom a bheith ag dul air ais le Pléaráca tar éis dhá scór bliain, castáil leis na fir a bhí ag obair linn agus a gclann sin aríst, agus píosa craic agus cainte san Óstán (Máirtín Rua), Tigh Ned agus Tigh Ruairí.

Tá draíocht cinnte ar oileáin - ag fágáil an phub oíche bhreá samhraidh le solas gealaí agus siúl soir ar an trá... Ní raibh aon áit sa domhan mar é. Sea, faoi dhraíocht in Inis Oírr 1973 - 2013.



An Plassey